нији Човек, примивши (на Себе) све људско, од рођења и детињства до глади, страдања и смрти, ипак, није имао породицу, јер је његова породица била читав људски род. И ово није било нарушавање закона природе.

Шта нам доноси будућност? Нема знакова да ће нам донети добро и мир за Цркву. Напротив, много је знакова да Цркву очекују тешки испити, да Православна вера од своје рођене деце задобија ударце, и срамоћења и лишавање права, да ће почети гоњења на њу. И опет, велику јој услугу чине подвижници, људи који су јој се свецело подали и посветили јој све своје силе. Они сабирају и чувају и стварају залихе сила, које ће ступити у борбу за светињу вере. Војска је свакако потребна само у време рата, а ратови се ретко дешавају... Али је безумна она држава која не припрема војску у дане мира. Тако је и са монаштвом.

Савремени поход против монаштва и аскетизма може се објаснити само поклоњењем и служењем телу или свесном мржњом према Цркви, свесном жељом да јој се нанесе штета, или на крају, злобном завишћу према љубави народа која се излива на манастире. Телесним људима је противан сваки облик монаштва, јер им он смета да загуше глас савести који им напомиње да су они блудни и скотоподобни. Они не могу ни да схвате такав подвиг; телесни човек не схвата оно што је од Духа Божијег, и не може да схвати; то је за њега – безумље (см. 1Кор. 1;18). Што се тиче непријатеља Цркве, њима је јасно да су монаштво и љубав народа према њему, неразрушиви ослонац и тврђава мрске им Цркве, чега нема ни у једној секти која машта да замени Православље и лишеној силе да удовољи урођеној човековој тежњи за подвигом. Вреди ли, на крају, уопште говорити о завидљивцима? Они обично тврде да је међу монасима много лоших људи. Нека им. Али народ не воли и не тражи и не налази лоше монахе, већ добре. Али ови су монаси, говоре даље (они), лицемери и лицемерјем обмањују простодушне богомољце. Рецимо и то да, када богомољац увиди да је монах кога је он сматрао добрим (уствари) лош, он тражи и налази доброг.

Беседа о монаштву је била ради успомене на његовог заштитника, светог Григорија Паламу. Беседа о монаштву – због части монаха који се овде подвизавају, и то што они не говоре сами о себи, већ говори свештеник, који сам није монах, има тим већи значај. Беседа је о монаштву ради тога да би уважавали овај велики, свети, најпотребнији подвиг у Цркви, а с друге стране, да би смо разумели да је подвижништво суштина моралног живота хришћана. И ако се монаху правилима прописује да не унижава светски живот и да не зазире од брака, као Богом благословеног, тим пре ни ми немамо основе ни оправдања да посрамљујемо монашки подвиг. Свакако да не иду сви да тај подвиг: *ко може да прими, нека прими* (Мт. 19;12). Али за све је обавезно да имају поштовање према онима који су примили, и да их подржавају љубављу, молитвом и саосећањем. Монаштво је сам почетак, завршетак и усклађивање читавог хришћанског подвижништва. Али и за све хришћане су обавезни одушевљење у вери, подвиг поста, умртвљење страсти, смирење, самоодрицање; за све је обавезно за знају и схвате да живот уопште није весели пир, безбрижно живљење, бескрајна утеха. Не. Он је подвиг труда и искупљујућег страдања.

Без подвига нема живота, без борби нема заслуга, без труда нема плода, без победе нема венца! Амин.

Манастир Подмаине, Будва – Успење Пресвете Богородице.
Са благословом игумана јеромонаха Рафаила.

НЕДЕЉА ПАЧИСТА

свети Григорије Палама

св. муч. Евтропије, Клеоник и Василиск

Мк. 2, 1 - 12, зч. 7; Јн. 10, 9 - 16, зч. 36

свештеномученик Јован (Восторгов)

НА ДРУГУ НЕДЕЉУ ЧАСНОГА ПОСТА

Можда је само малобројнима познато да у данашњу другу недељу Великог поста Света Црква празнује успомену на светог Григорија Паламу, архиепископа Тесалоникијског или Солунског.

Највеличанственији подвижник, испосник и трудбеник достојно се и правовремено прославља у дане подвига, поста и духовних напора. Највеличанственији и најревноснији заштитник православног учења о неопходности за хришћанина целосног животног подвига и подвижничког живота; највеличанственији и пламени заштитник такозваног аскетизма – неопходности и обавезности непрекидног самоваспитања, самоодрецања, самоограничења, одрицања од светских утеха и задовољстава; највеличанственији заштитник монаштва од свих окривљавања и клеветања, којима су и у његове дане хтели да понизе, оцрне, окаљају, овај завет побожних душа; нека свети Григорије Палама достојно и у право време и на правом месту (у овом манастирском храму) буде наш водич и учитељ у црквеној поучној беседи.

Свети Григорије Палама, пре него што је узведен у чин архиепископа Солунског, дуго времена је живео и подвизавао се на Атону; опитно је познао монашки живот, видео и упознао веома много подвижника. Имајући добро образовање за своје време, нарочито темељно познавање Светог Писма, имајући ретко дубок ум и огњену реч, постао је победоносни заштитник монашког звања и живота, за кога је чуо сав тадашњи свет. Чак и заробљен од стране непријатеља – муслимана, он је из заточеништва и у оковима наставио свето дело заштите побожног подвижништва.

За такве велике заслуге га Црква и поштује похвалама, и посветила му је нарочити дан прослављања у дане пос-

email: manastirmaine@gmail.com
prezentacija: podmaine.weebly.com

та. И већ то сâмо мора да нас утврди у том најдубљем уважавању подвижништва и монаштва, које нам заповеда Света Црква. Толико је велико то уважавање, да су виши црквени свештенослужитељи (архијереји), од којих се, природно и праведно, захтева и узвишенији подвиг, обавезни да имају монашко звање. Уосталом, и за друге црквенослужитеље, слобода од монашког звања дата је само по снисхођењу и ради нужде. Ето зашто, што су силнији напади на Цркву, што је дубљи морални пад друштва, што јаче неверје бесни, то су, обично, још злобнији и управо бесни напади на монаштво. Што силније непријатељи желе да што пре поруше Цркву, тим је јача њихова жеља, да пре свега у њој умање број монаха и манастира, да свима заграде пут ка подвижништву, да у очима свих срозају монаштво и његов подвиг. Деца човекоубице ђавола знају, да са падом монаштва и Православља пада и све православно: вера, живот, подвиг, смиреноумље, богослужење, покорност црквеној власти... Знају ово и са тиме се са великом и превртљивом злобом оружају против монаштва.

Монаштво је ударило печат поретка, мира, чистоте и на руску породицу, начинивши од ње у нашем народу "домаћу цркву", и на сав начин живота руског села; дало је руском животу поредак и уређење (манастирских) обитељи: повиновање старијима, негневљивост, трпљење своје судбине, надање на милост и вољу Божију, равнодушност према земаљским материјалним добрима и удобностима.

Говоре: Религиозни живот је бивао и бива и у парохији; и парохије могу учинити оно што су учинили манастири. Приметите овде још један неоспорни и задивљујући начин живота, потврђен читавом историјом Цркве, и до сада потврђиван: у оним заједницама и црквама, у оним народностима у којима је процветало и цвета монаштво, где видимо напрегнуто стремљење ка монашком подвигу, у исто време процветао је и цвета и парохијски живот. И супротно, где није било нити има монаштва, опадао је и опада живот парохије.

Манастири као да су водни резервоари живе воде религиозног одушевљења; они прехрањују и наводњавају увеле пустиње духа светског живота, дају животну и спасоносну влагу жедним душама. Погледајте на племена, која, због одсуства подвижничког духа у њима нису давала манастире и монахе, ма које абхазце, кавкаске Осетине, или неке од иноплеменика Сибира; то су жалосна племена; међу њима не само да нема парохијског живота, већ се и религиозни живот уопште, једва приметно пројављује. Погледајте на древне народе, некада славне у историји вере и побожности. Ако је међу њима пало монаштво – истинити знак, онда је тамо безусловно пао и духовни, религиозни и парохијски живот уопште. Такви су садашњи несторијанци, копти, јермени, такви су и неки православни народи које сада нећемо именовати љубави ради: њихова је православност, без монаштва и подвижништва, једино у називу.

У тешким животним искушењима последњих година, усред овог побеснелог мора неверја, неморалности и порока, при разјареном налету свакаквих безбожних учења, при подизању злобе свакаквих раскола и секти, када се срце стеже у тузи и ужасу, када у душу скоро да се увукло очајање за светлу будућност нашег милог, бесконачно драгог народа, усред тешких мисли, усред чемерних предосећања – ти једина, неисказана и недостижна, света и блистава љубави народа према аскетизму, према монаштву и манастирима, према богомољству и подвигу; ти нам једина светлиш радосном надом на обновљење и препород живота, на велику будућност која очекује нашу отаџбину. Јер је ово обновљење и препород у сили духа живота, а не у оним спољашњим реформама државног и друштвеног апарата, на које сада полажу толике наде: најбоље лечење не помаже лешу. Јер је оно у тој бојазни од греха, као корена зла, коју заповеда Спаситељ у сада прочитаном Јеванђељу о исцељењу раслабљеног: није му Господ исцелио тело, већ душу, и пре него му је заповедио: *узми свој одар и ходи*, изрекао је благу реч: *чедо, опраштају ти се греси твоји* (ср. Мк. 2; 9, 5). Јер је оно (начело живота, обновљење и препород) у стремљењу ка вечности, у том осећању и предосећању другог, невидљивог, вечног света, без кога је људски живот недостојан да се назове људским; (оно је) у том стремљењу, које звони из свих изабраних душа, које је захватило и пророка Давида, сада поновљено светим Апостолом Павлом у данас прочитаној његовој посланици: *Ти Господе у почетку основа земљу, и небеса су дела руку Твојих, она ће проћи, а Ти остајеш, и све ће остарити као одело, и савићеш их као хаљину, и измениће се, а Ти си увек исти и године Твоје неће минути* (Јевр. 1; 10-13). Тада при светлости вечног све временo и земно биће пуно смисла и пуно истинског живота, јер ће добити место које му припада и своје истинско значење. Такву бојазан од греха и такво сећање на вечност су свагда проповедали руском народу манастири и подвижници.

Ако је дух народа жив, и ако није постао земни у помислима, и ако није постао сујетан до крајње границе и не налази се на ивици смрти, онда је у њему живо стремљење ка подвигу ради узвишених и вечних начела и задатака духа. Тада забраните подвиг, уништите манастире, разорите обитељи, забраните постове, молитве, поклоњења светим местима - ништа нећете постићи. Истина са неба засија, из земље изниче. Истина је велика и надјачаће. Људи вере, људи духа, наћи ће путеве и средства за пројављивање урођеног стремљења ка подвигу и подвижништву пред Богом, за испуњавање Спаситељеве заповести: *ко жели за Мном да иде, нека се одрекне себе...* (Мк. 8, 34).

Има људи који су по природи склони тихом пребивању ван светске буке, неспособни за животну борбу, туђи породичном животу, расположени за молитву и созерцање дела Божијих. Они иду у монаштво. Да ли је природно одвраћати их од подвига?

Има људи које је живот разбио, који су претрпели бродолом у пловидби живота; њима није мио живот света, изгубили су укус и склоност ка њему, осећају се усамљени тамо, руке су им спуштене, срце срушено, храброст се угасила. Они иду у манастир и тамо налазе себи душевни мир и бодрост сила, одушевљењи подвиг, смисао и пуноћу живота. Да ли је природно и да ли одговара закону љубави да им се затвара пут ка таквом подвигу?

Има људи који су свецело предани Богу и Цркви, узвишеном религиозном служењу. Они желе да се до краја и неподељено предају служењу Богу, живе једино религиозном идејом, служе једино Цркви. Да ли је природно забранити им такво целовито и неподељено служење? Богомајка, Јован Крститељ, Јован Богослов, апостол Павле – да ли их је било могуће принудити на брак и породицу? Сам Спаситељ, најсавршe-